

використовуватися як національна валюта (літ), так і будь-яка іноземна конвертована валюта. Ввіз і вивіз валюти з території ВЕЗ регулюється так само, як і ввіз і вивіз валюти з території Литви.

При запровадженні СЕЗ у Польщі акцент було зроблено на створенні нових робочих місць і включенні у господарський обіг незадіяних виробничих площ. При цьому було визначено, що таких цілей неможливо досягнути без створення сприятливих умов для інноваційної діяльності [3]. У законодавстві про СЕЗ вказано, що пріоритетними завданнями зон є розвиток експорту, підтримка нових технічних і технологічних рішень, розвиток визначених галузей економіки. Відтак, спостерігається логічний зв'язок між розвитком СЕЗ та розвитком інноваційної діяльності як в самих зонах, так і поза ними.

Разом з прикладами успішної діяльності, досвід розглянутих вище ВЕЗ свідчить про наявність низки типових проблем. Це, зокрема, політична нестабільність, незнання принципів роботи вільних зон, слабка підготовка керівників. Негативно впливають на стан ВЕЗ також мізерне поточне фінансування, високий рівень інфляції, висока вартість первісної інфраструктури, погане функціонування банківської системи тієї країни, на території якої вони розміщені.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *Кифяк В. Ф. Вільна економічна зона на Буковині: реалії і перспективи [Текст] // Регіональна економіка. – 2009. – № 1. – С. 200–203.*
2. *Чмир О. С. Спеціальні (вільні) економічні зони і території пріоритетного розвитку (науково-методичні аспекти) [Текст]. – К. : «Східний видавничий дім», 2008. – 276 с.*
3. *Сіваченко І. Ю. та ін. Вільні економічні зони [Текст]. – К. : «Алерта», 2008. – 476 с.*

Маруняк Юрій Олегович, магістр 1 курсу,
Білецька Ірина Мирославівна, к.е.н., доцент,
завідувач кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту ,

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМКИ ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ЕКОНОМІКИ В ЄС

Успіх реалізації програм інноваційного розвитку в зарубіжних країнах безпосередньо залежить від ефективності управління цими програмами, яка в провідних країнах характеризується чіткістю і системністю, наявністю необхідної організаційно-економічної структури управління, інфраструктури і нормативно-правових інструментів. Роль державних цільових програм зростає в багатьох країнах світу, що пов'язано, насамперед, із впливом кризи, зростанням складності і масштабів завдань, ускладненням торгово-економічних зв'язків між країнами, системними зрушеннями сучасної світової економіки.

Проблема інноваційного розвитку ЄС загострена як ніколи у зв'язку з розширенням ЄС, оскільки нові його члени, на жаль ще не здатні адекватно вбудовуватися в сформований пан'європейський інноваційний процес. Минулий шістдесятирічний період розвитку ЄС призвів до того, що змінилася власне ідеологія економічної інтеграції в рамках ЄС, оскільки нові країни виявляються вкрай невідповідними до інтеграції з ЄС. Останнє розширення ЄС призвело до суттєвого

зростання його території та населення, які не супроводжувалися рівнозначним приростом ВВП. Ця тенденція буде ще більш чітко вираженою в результаті подальшого розширення ЄС, оскільки інноваційний потенціал розширення вже вичерпаний.

Важливим чинником формування ефективної інноваційної економіки ЄС є виконання певних параметрів її розвитку, до яких слід віднести такі показники, як рівень розвитку інформаційного суспільства, технологічні інновації та вкладання коштів в НДДКР, лібералізація економіки, рівень розвитку інфраструктури і телекомунікацій, якість надаваних фінансових послуг, макроекономічне середовище, соціальна інтеграція та сталий розвиток. Проведений Всесвітнім економічним форумом первинний огляд лісабонської стратегії оцінив конкурентоспроможність окремих держав ЄС саме за цими параметрами [1]. В результаті цього було виявлено, що в самому ЄС ще на етапі до його розширення спостерігалася різка диференціація – найбільш успішними державами з точки зору лісабонських критеріїв з'явилися північні країни ЄС, а до числа аутсайдерів були віднесені південні. Одночасно, якщо порівнювати окремі параметри ЄС із середніми показниками економіки США, то за такими показниками, як «Соціальна інтеграція» і «Модернізація соціального захисту» країни ЄС поступалися США.

Через неспроможність Лісабонської стратегії остання була скоригована і вже в кінці 2005 року була прийнята Лісабонська програма, цілі якої були набагато скромніші, ніж у попередньому документі. Головна роль відводилася прискоренню темпів економічного зростання і створення нових робочих місць. Зі старих цілей залишилися тільки доведення рівня зайнятості до 70% і зростання витрат на НДДКР до 3% ВВП [2]. Після прийняття цієї програми країни почали розробляти власні заходи щодо її реалізації, не чекаючи загальної деталізації (так звані «національні програми реформування»). Основною проблемою реалізації Лісабонської програми є те, що до реалізації програм економічного розвитку країни ЄС йдуть з різними швидкостями. Країни Південної Європи (група PIGS - Португалія, Італія, Греція та Іспанія) знижують загальну сприятливу картину по ЄС.

Серед важливих чинників, що впливають на інноваційний розвиток економіки ЄС, варто згадати і те, що прогрес у справі підвищення конкурентоспроможності для ЄС в цілому поки залишається незначним. У рейтингу конкурентоспроможності диференціація країн ЄС в останні роки намітилася ще більшою. Розрив в рівнях конкурентоспроможності не знизився, а, навпаки, – зріс [1].

Таким чином, що на сучасному етапі назріла необхідність зміни концептуально-методичного інструментарію економічного розвитку на європейському континенті, що підтверджується все зростаючим впливом низки чинників:

1. Неоднозначність наслідків останніх розширень ЄС.
2. Зростання неузгодженості інтересів старих членів ЄС, які стояли біля витоків економічної інтеграції в Західній Європі в 50-х рр. минулого століття.
3. Зниження конкурентоспроможності економіки ЄС за рахунок соціально-економічної диференціації.

Дія зазначених чинників здатна істотно скорегувати не в кращу сторону подальші позитивні перспективи економічної інтеграції в даному регіоні.

Одним із пріоритетних напрямків діяльності в даному напрямку є заявлене формування «Інноваційного Союзу», створення якого буде означати здійснення спільних зусиль для використання інновацій в промисловому виробництві і сфері послуг, що призведе до створення нових робочих місць та економічного зростання в цілому. Повноцінна реалізація даної стратегії, разом із поширенням інноваційних

технологій, завершенням формування єдиного ринку, нівелюванням соціальної нерівності, а також використанням екологічних технологій будуть сприяти європейській економіці у виході зі сформованої боргової кризи в групі найбільш проблемних країн.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. *The Global Competitiveness Report 2015-2016 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www3.weforum.org/docs/gcr/2015-2016/Global_Competitiveness_Report_2015-2016.pdf.*
2. Федулова Л., Андрощук Г. *Особливості розвитку інноваційної політики Європейського Союзу: виклики для України // Проблеми науки. – 2014. – № 7–8. – С. 40–43.*

Федорко Роман Михайлович, магістр 1 курсу,
Козин Лариса Володимирівна, к.е.н.,
доцент кафедри міжнародної економіки,
маркетингу і менеджменту,

УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ ЯК СИСТЕМОУТВОРЮЮЧИЙ ЧИННИК РОЗВИТКУ СУЧАСНОЇ КОМПАНІЇ

В сучасних умовах, коли виклики зовнішнього середовища бізнес-організації стають особливо динамічними, беззаперечною умовою життєдіяльності і забезпечення конкурентоспроможності підприємства є вдосконалення елементів його внутрішнього середовища. При цьому, кожен з них не виникає, не формується і не розвивається самостійно. Це відбувається як шляхом прийняття управлінських рішень менеджерами компанії, так і шляхом реалізації професійної діяльності її персоналом. Тому вдосконалення знань, умінь, навичок працівників - це першочергове завдання в рамках реалізації процесу розвитку компанії.

Роль персоналу в сучасній організації підкреслюється багатьма авторами. Цікавим є порівняння організації з живим організмом: голова - це ціль, тулуб - структура, права рука - персонал, ліва рука - технології, спирається організм на ресурси, а його життєдіяльність забезпечується системою управління як нервовою системою організму [1]. Лі Якокка в своїй праці «Кар'єра менеджера» писав: «Комп'ютер видає тільки те, що в нього ввели. Секрет успіху - не інформація, а люди».

Причинами принципово нового ставлення до працівників в постіндустріальному суспільстві дослідники вважають:

1. Зміна змісту праці, обумовлена появою нових технологій;
2. Зниження можливостей контролю над виконавцями і необхідність в зв'язку з цим розширення самоконтролю;
3. Підвищення вимог до якості у всіх її формах і проявах;
4. Поширення стандартів колективної та командної організації праці;
5. Загальна демократизація соціально-економічного життя суспільства;
6. Зростання вартості робочої сили;
7. Збільшення невизначеності і швидкості зміни економічних процесів;
8. Загострення глобальної конкуренції, яка суттєво підняла планку вимог щодо працівників;
9. Досвід компаній-лідерів, що досягли значних економічних успіхів за рахунок ефективного використання персоналу [2].